

Datum

29 september 2023

Onderwerp

VNG inbreng CD circulaire economie 4 oktober

Geachte woordvoerders milieu van de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat,

U heeft op 4 oktober uw debat circulaire economie. Graag brengen wij daarvoor de gemeentelijke standpunten mee.

Nationale Programma Circulaire Economie vraagt om regie over samenwerking én ruimte

Het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat is bezig met het formuleren van doelen voor het nationale programma circulaire economie (NPCE). Daarnaast is zij actief in gesprek met medeoverheden en andere partijen in de regio om te verkennen hoe de samenwerking op regio-rijksniveau versterkt kan worden op het vlak van circulaire economie.

Er gebeurt al veel in gemeenten wat betreft circulaire activiteiten. Tussen alle partijen in Nederland is echter gebrek aan afstemming, communicatie onderling, monitoring en besluitvormingsprocessen.

Gemeenten hebben nodig:

- Een heldere nationale governancestructuur met bijbehorend budget, die strategische invulling geeft aan het NPCE. Het is daarbij belangrijk te vermelden dat de partijen (waaronder gemeenten) in de regio het beste weten wat er speelt en dat zeggenschap over de eigen regionale strategie (hoe de regio circulair wordt) binnen een dergelijke governancestructuur van groot belang is.
- Randvoorwaarden als het gaat om de ruimtevraag voor circulaire economie. Dit is onlangs geconcludeerd in een [rapportage](#) van het PBL van 29 september: 'Verkenning van de ruimtelijke voorwaarden voor een circulaire economie'.

Onvoldoende geld voor de transitie en daadwerkelijke systeemverandering

Het nieuws dat er voor 2024 82 miljoen euro beschikbaar is gesteld voor de transitie naar een circulaire economie is een stap in de goede richting, maar we weten ook dat dit nauwelijks de kosten dekt die nodig zijn voor de transitie naar een meer circulaire economie. Deze transitie is qua omvang en complexiteit groter dan de energietransitie, maar de middelen staan daartoe niet in verhouding.

Normeer en beprij

We doen een dringende oproep aan u dat het rijk meer op normeren en beprijzen moet inzetten, zoals ook het [PBL](#) al in de Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER) 2023 benoemt. Gemeenten krijgen partijen in de uitvoeringspraktijk immers vaak pas in beweging wanneer de wet- en regelgeving hiertoe aanzet

De VNG concludeert, mede op basis van de SER-verkenning en de ICER van het PBL, dat de transitie nog in de beginfase zit en er veel meer aandacht nodig is voor het versnellen van de transitie.

Zo constateert het PBL bijvoorbeeld dat er nog diverse hardnekkige belemmeringen zijn op het gebied van bestaande wet- en regelgeving, maar ook als het gaat om de relatief hoge belasting op arbeid. Dit zorgt ervoor dat repareren vaak niet loont omdat nieuw kopen aantrekkelijker is.

Voor de VNG leidt dit tot onder meer tot twee belangrijke aanbevelingen, die ervoor moeten zorgen dat het dweilen met de kraan open kan stoppen:

1. Bouw effectieve prikkels in voor producenten (en consumenten) met als doel om de levensduur van producten te verlengen, hergebruik te bevorderen en hoogwaardige recycling mogelijk te maken;
2. Het rijk moet (meer) regie nemen over de uitvoering van de uitgebreide productenverantwoordelijkheid (UPV) in de praktijk, zodat gemeenten een optimale bijdrage kunnen leveren.

Maak werk van een UPV die gericht is op de gehele keten

In het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) speelt het instrument UPV een belangrijke rol. Hiermee kunnen de financiële prikkels in het systeem namelijk zodanig verschoven worden, dat producenten (meer) verantwoordelijkheid nemen als het gaat om het op de markt zetten en afdanken van hun producten. Zoals ook door het PBL wordt geconstateerd, is de huidige UPV vooral gericht op inzameling en recycling, terwijl de inzet vooral gericht zou moeten zijn op hoogwaardig en duurzaam hergebruik.

Voor een juiste werking van een UPV (zoals die vanaf de zomer van 2023 ook gaat gelden voor textiel) is het bovendien van belang dat er optimale afstemming plaatsvindt met de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Gemeenten maken zich zorgen over de huidige inrichting van de UPV als instrument. Sinds enkele jaren dienen gemeenten namelijk te onderhandelen met producenten over de voorwaarden en kostendekkende vergoedingen voor hun inzamelactiviteiten. Het leidt tot oplopende discussies en knelpunten die het gezamenlijke doel niet dichterbij brengen.